

ایران

فضای دوازده روزه دفاع ملی را به خوبی روایت کنیم

موقعیت‌های مختلفی در تاریخ ایران داشته‌ایم اما به نظر من دفاع ملی ۱۲ روزه در برابر رژیم صهیونیستی کاملاً غیرمنتظره بود؛ با چالش‌های مختلفی در ایران عزیز مواجه بوده‌ایم اما این ۱۲ روز، خاص بود به این دلیل که تصور رژیم صهیونیستی با توجه به برآوردهایی که در طول سالیان متمادی به دست آورده بود، مطالعات مختلفی که داشت و برنامه‌ریزی‌هایی که انجام داده بود تصور می‌کرد می‌تواند به سرعت ایران را از پای درآورد. باید خیلی تلاش کنیم تا فضای دوازده روزه جامعه را به خوبی روایت کنیم، چه کسی باور می‌کند فرزند عالی مرتبه‌ترین فرمانده نظامی ایران به عنوان خبرنگاری عادی در یک خبرگزاری فعالیت کند؟ اینها موضوع‌هایی است که قابلیت تبدیل شدن به روایت‌های جذاب را دارد.

صحبت‌های سیدعباس صالحی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در دیدار با اعضای خانه سینما و هنرمندان

● **صاحب امتیاز:** خبرگزاری جمهوری اسلامی

● **مدیر مسئول:** صادق حسین جابری انصاری

● **سرمدیر:** هادی خسروشاهین

● **مؤسسه فرهنگی- مطبوعاتی ایران**

● **رئیس هیأت مدیره:** صادق حسین جابری انصاری

● **مدیرعامل:** علی متقیان

● **تلفن:** ۸۸۷۶۱۷۲۰ ● **نمابر:** ۸۸۷۶۱۳۵۴ ● **ارتباط مردمی:** ۸۸۷۶۹۰۷۵ ● **امور مشترکین:** ۸۸۷۴۸۸۰۰

● **پیامک:** ۳۰۰۰۴۵۱۳۱۳ ● **روابط عمومی:** ۱۵۸۷۵۰۵۲۸۸ ● **سندوق پستی:** ۱۵۸۷۵۰۵۲۸۸

● **نشانی:** تهران خیابان خرمشهر، شماره ۲۰۸ ● **توزیع:** نشر گستر امروز ● **چاپ:** چاپخانه‌های همشهری

● **سازمان آگهی‌های روزنامه ایران:** دارنده گواهینامه ایزو ۹۰۰۱ از شرکت NISCERT

● **پذیرش سازمان آگهی‌ها:** ۱۸۷۷ ● **انتشارات مؤسسه فرهنگی- مطبوعاتی ایران:** ۸۸۵۰۴۱۱۳

صابر ابر روی صحنه رفت

با اجرای نمایش «امشب به صرف بورش بدون خون به روایت نازنین» اجرای آثار نمایشی از سر گرفته شد. در پی تجاوز رژیم صهیونیستی به کشورمان، اجرای تمام آثار نمایشی در دو هفته گذشته متوقف شد ولی حالا نمایش «امشب به صرف بورش...» به کارگردانی صابر ابر نخستین نمایشی است که اجرای خود را بعد از اعلام آتش بس از سر گرفته است. این نمایش هر شب در دو نوبت ۱۹ و ۲۱:۳۰ و به مدت ۶۵ دقیقه میزبان تماشاگران تئاتر است. / **ایستا**

فریبرز عرب‌نیا به ایران برمی‌گردد

فریبرز عرب‌نیا به تازگی با انتشار ویدیویی، از تصمیم برای بازگشت به ایران پس از حدود هشت سال خبر داده و اعلام کرده است که ترجیح می‌دهد به ویژه در این شرایط در کنار مردم کشور عزیزش باشد. او همچنین تأکید کرده که هیچگاه قصد ترک دائمی ایران را نداشته و به دلیل شرایط خانوادگی مجبور به این سفر شده است. عرب‌نیا که قرار بوده در پروژه‌ای تاریخی در نقش رستم پس از آخرین همکاری خود در سریال «مختارنامه»، به ایفای نقش بپردازد، یادآور شده که به دلایلی این پروژه متوقف و سرمایه‌گذار منصرف شده است. / **ایرنا**

روایت سه مدیر پردیس سینمایی از روزهایی که هنر هفتم به پناهگاه روانی و اجتماعی مردم بدل شد

سینما به مثابه آغوش جمعی

گزارش

نگس عاشوری

روزنامه نگار

در روزهایی که ناآرامی‌های ناشی از جنگ، فضای عمومی کشور را دربر گرفته بود، چراغ سینماها نته‌ها خاموش نشد، بلکه با فروش کردن بحران، دوباره به پناهگاه جمعی مردم تبدیل شد. برخلاف تصور رایج که در شرایط بحرانی، هنر و سرگرمی به حاشیه می‌رود، تجربه اخیر نشان داد که سینما، بیش از آن که تفریح باشد، ابزار تاب‌آوری روانی و بازسازی اجتماعی است. مخاطبان با حضور در سالن‌های سینما از تهران و مشهد تا شیراز و تبریز نشان دادند که در دل بحران، به دنبال تجربه‌ای مشترک برای بازگشت به زندگی‌اند.

تهدید جمعی، امید جمعی

این رفتار جمعی نه‌تنها پدیده‌ای فرهنگی بلکه واکنشی اجتماعی به بحران بود. پدیده‌ای که مقایسه آن با رفتار مخاطب در دوران همه‌گیری کرونا (۱۳۹۸ تا ۱۴۰۰) تفاوت‌های عمیقی را در مواجهه مردم با بحران‌ها نشان می‌دهد. یکی از دلایل اصلی تفاوت رفتار مخاطب در این دو بحران، ماهیت متفاوت تهدیدهاست. در دوران کرونا مردم با تهدیدی نامرئی و بی‌صدا روبه‌رو بودند که راهکار مقابله با آن، فاصله‌گیری، انزوا و قرنطینه بود. سینماها در همان ماه‌های ابتدایی تعطیل شدند و مردم به ناچار با به اختیار، به سمت پلنفرم‌های نمایش خانگی رفتند. تعطیلی کامل سالن‌ها، محدودیت‌های بهداشتی، ترس از ابتلا، همه عواملی بودند که موجب کوچ ناگزیر مردم به فضای آنلاین نمایش شد. گوردهای جدیدی در بازدید و فروش سریال‌های نمایش خانگی ثبت شد و با توجه به زمان طولانی همه‌گیری کرونا پلنفرم‌ها با سرمایه‌گذاری‌های کلان تولید محتوا را افزایش دادند. سینما دچار رکود شد و بسیاری از فیلم‌ها به جای اکران عمومی و سنتی ناچار در پلنفرم‌ها اکران شدند. اما جنگ، هرچند واقعی و پرخطر، حس همبستگی، مقاومت و نیاز به حضور جمعی را تقویت می‌کند. در چنین شرایطی، سینما نته‌ها «پناه» بلکه نوعی اعلام حیات فرهنگی بود. ترکیب عواملی مانند نیم‌پها شدن بلیت‌ها، تنوع زائری فیلم‌ها و مهم‌تر از همه، نیاز روانی به فاصله گرفتن از ترس و التهاب، باعث شد سالن‌های سینما به پناهگاهی موقت بدل شوند.

گزارش پیش‌رو، حاصل گفت‌وگو با سه مدیر پردیس سینمایی در مشهد، شیراز و تهران است؛ مدیرانی که از نزدیک با مخاطبان روبه‌رو بودند که سینما را نه فقط برای سرگرمی، که برای آرامش، فرار از استرس و تجربه‌ای جمعی از «زنده بودن» انتخاب کردند. آنان از تجربه مقاومت فرهنگی و مقایسه این روزها با دوران خاموش کرونا و نقش سینما در همدلی عمومی سخن می‌گویند.

در مشهد: چراغی که روشن ماند

احمدرضا بیهبانی، مدیر پردیس سینمایی هوزیه که جزو ۵ سینمای پرمخاطب کشور در این بازه زمانی بوده است از روزهایی می‌گوید که با وجود فضای پرتنش، سالن‌ها تعطیل نشدند. «طبیعتاً شرایط بحرانی بر رفتار مخاطبان تأثیر گذاشت. در روزهای ابتدایی، بویژه پیش از تثبیت وضعیت، با کاهش نسبی استقبال مواجه بودیم. مردم به‌طور طبیعی دچار تردید و نگرانی بودند. اما نکته مهم این است که سینما تعطیل نشد و چراغ آن روشن ماند. در همان روزها هم گروهی از مخاطبان، هرچند کمتر از روزهای عادی، برای تماشای فیلم به سالن آمدند. نکته قابل توجه این است که از روز سه‌شنبه همزمان با آزارتور شدن فضا، فروش به شکل قابل ملاحظه‌ای افزایش یافت. «پیرپسر» را اکران کردیم- سالن کاملاً پر شد؛ حتی یک صندلی خالی هم نداشتیم. مخاطب سه ساعت و بیست دقیقه با تمرکز کامل فیلم را تماشا کرد. این نشان می‌دهد که با وجود همه نگرانی‌ها، مردم همچنان نیاز به حضور در فضای جمعی و فرهنگی را احساس می‌کنند.»

از نگاه بیهبانی، برخلاف دوران کرونا که ترس فراگیر مردم را به خانه‌ها کشاند، در بحران اخیر، گرچه نگرانی وجود داشت اما نوعی شجاعت و پیوند اجتماعی در رفتار مردم دیده شد. سینماها باز ماندند و مخاطب با احتیاط اما با اشتیاق، به سالن برگشت. او تفاوت مهم این بحران با دوران کرونا را در واکنش مخاطب می‌داند: «تجربه این دو دوره، تفاوت‌های جدی دارد. بحران کرونا، ترسی عمیق، درونی و فراگیر در جامعه ایجاد کرده بود. مردم حتی از تماس با نزدیک‌ترین افرادشان پرهیز می‌کردند. آن دوران، سینماها در سراسر کشور برای چند ماه تعطیل شدند. مخاطب ترجیح می‌داد در خانه بماند و به سمت پلنفرم‌ها نمایش خانگی روی آورد. اما در این بحران اخیر، اگرچه فضا ملتهب بود، مردم دوست داشتند در کنار هم باشند. حداقل در مشهد،

چنین فضایی حاکم نشد. حتی در برخی موارد، شاهد نوعی مواجهه همراه با شوخی و تئرسی بودیم. بنابراین سینماها باز ماندند و مخاطب هم، هرچند محتاط، به سالن برگشت. صبح‌ها سالن سینما خالی بود اما بعدازظهر به بعد نه به شکل روزهای عادی اما به صورت قابل قبول صندلی سینما خالی نماند. نکته مهم‌تر این بود که در این دوره فیلم‌های جدی‌تر و اجتماعی مثل «پیرپسر» با استقبال خوبی روبه‌رو شدند. این فیلم توانست مخاطب خاکستری را به سینما بکشاند. بعد از «متری شیش و نیم» و «ابد و یک روز» فیلم اکتای برهانی حدود سه ساعت مخاطب را در سینما میخکوب کرد.»

در شیراز: سالن سینما به مثابه پناهگاه اجتماعی

محسن خباز، مدیر پردیس سینمایی شهر آفتاب، رفتار مخاطبان را نوعی «پاسخ احساسی و اجتماعی» می‌داند. او در تحلیل گرایش‌های محتوایی در شرایط بحران و سنجش نیاز احساسی مخاطب، با اشاره به استقبال هم‌زمان از فیلم‌های طنز و آثار اجتماعی مانند «پیرپسر» می‌گوید: «به‌طور سنتی، فیلم‌های کمدی و طنز در سینمای ایران با اقبال بیشتری مواجه‌اند؛ خصوصاً در سال‌هایی که فقدان سینمای مؤلف حس می‌شد. اما آنچه در روز سه‌شنبه دیدیم، فراتر از این قاعده همیشگی بود. فیلم «پیرپسر» که به‌لحاظ زمان طولانی، روایت دشوار و بار اجتماعی بالا، جزو فیلم‌های سنگین‌تر سینمای ایران محسوب می‌شود، با استقبال شگفت‌انگیزی مواجه شد. به عنوان جریان شناسی سینمایی در این بزرگای که شما اشاره کردید، این استقبال قابل بررسی است. این اقبال گسترده، آن هم در کنار تعداد بی‌شمار فیلم‌های کمدی که همزمان در حال اکران هستند، جای

تأمل دارد.» او حضور مخاطب را «بازسازی پیوندهای اجتماعی» توصیف می‌کند: «نکته مهم‌تر از این جریان شناسی سینمایی افزایش میزان ترانگش مخاطبان از روز سه‌شنبه نشان می‌دهد که مردم جامعه ما پس از یک دوره پرفشار و استرسی همگانی در تلاش برای دگردیسی اجتماعی هستند. این سرعت این دوره عریان‌اشان از دست دادند. همه مردم و بازگشت به زندگی مؤلفه‌هایی بسیار مهم برای بررسی در حوزه اجتماعی است و برای ما که در این حوزه فعالیت می‌کنیم دیدن این سرعت بازپایی روحیه جمعی بسیار لذت بخش بود و برای خودمان التیام بخش و امیدوارکننده بود.»

روانی آنها برای حضور در سینما می‌گوید: «ما در مواجهه مستقیم با مخاطبان، شنیدیم که بسیاری از آنها به دنبال راهی ذهنی آمده بودند. وقتی پرسیدیم چرا سینما؟ گفتند: «می‌خواستیم ذهن مان رها شود و آرام بگیریم؛ سینما نزدیک‌ترین و در دسترس‌ترین امکان بود.» در آن روزها، تئاتر هنوز به شرایط عادی بازگشته بود و کنسرت‌ها هم لغو شده بودند. اما سینما، در دسترس بود، چراغش روشن بود، و

در تهران: بازگشت به زندگی

حبیب اسماعیلی، مدیر سینما نارسیس، از جمله ۵ سالن سینمای پرمخاطب در تهران نیز پس از بحران ۱۲ روزه یکی از اولین جوله‌های بازگشت مردم به زندگی عادی را استقبال چشمگیر از سالن‌های سینما عنوان و تأکید می‌کند این بازگشت صرفاً حاصل بلیت نیم‌پها یا مشوق‌های مالی نیست: «مردم ایران نشان دادند که بسیار مقاوم‌اند. وقتی اندکی آرامش شکل گرفت، بازگشت به زندگی آغاز شد و سینما، یکی از اولین مقصدهای این بازگشت بود. سینما در این میان، پناهگاه روانی شد؛ بویژه با تنوع زائری و حضور آثار اجتماعی، توانست پاسخی به نیاز جمعی باشد.» بازپایی روحیه اجتماعی و میل به بازیابی هویت، تسلیت می‌گویم به خانواده‌هایی تلخ، بسیاری از هم‌وطنان‌مان آسیب دیدند، تسلیت می‌گویم به خانواده‌هایی ایران در این غم شریک هستند اما ما مردم بسیار مقاومی داریم و البته جای تأسفد دارد که برخی مسئولان قدر این مردم را ندانند. همه مردم و بازگشت به زندگی مؤلفه‌هایی بسیار مهم برای بررسی در حوزه اجتماعی است و برای ما که در این حوزه فعالیت می‌کنیم دیدن این سرعت بازپایی روحیه جمعی بسیار لذت بخش بود و برای خودمان التیام بخش و امیدوارکننده بود.»

روانی آنها برای حضور در سینما می‌گوید: «ما در مواجهه مستقیم با مخاطبان، شنیدیم که بسیاری از آنها به دنبال راهی ذهنی آمده بودند. وقتی پرسیدیم چرا سینما؟ گفتند: «می‌خواستیم ذهن مان رها شود و آرام بگیریم؛ سینما نزدیک‌ترین و در دسترس‌ترین امکان بود.» در آن روزها، تئاتر هنوز به شرایط عادی بازگشته بود و کنسرت‌ها هم لغو شده بودند. اما سینما، در دسترس بود، چراغش روشن بود، و

به گفته او، از ابتدای بازگشایی سینماها، با وجود تأخیر در آغاز به کار پردیس‌ها، استقبال مخاطبان قابل توجه بوده است: «با تصمیم انجمن سینماداران و شورای صنفی نمایش برای ارائه بلیت نیم‌پها، شرایطی فراهم شد تا خانواده‌ها راحت‌تر به سینما بیایند و همین مشوق‌ها در این بازگشت نقش داشت. آمار مخاطبان در این دوره امیدوارکننده است.»

او در ارزیابی عاطفی و انسانی‌تر از نقش سینما در بحران و اینکه آیا سینما توانست نقش «پناه روانی» برای مردم ایفا کند پاسخ می‌دهد: «سینما توانست در این مدت، یک پناهگاه روانی برای مردم باشد. مردم نیاز داشتند تا از استرس رها شوند. سینما با تنوع فیلم‌ها، بویژه در ژانر کمدی، اجتماعی و کودک، توانست پاسخگوی نیاز سلایق مختلف باشد. حتی فیلم‌هایی مثل

امام رضا علیه السلام:

چون ماه محرم می‌رسید، کسی پدرم را خندان هنر» در حالی از روز جمعه ششم تیرماه روز سوغواری و اندوه و گریه او بود.

وسائل‌الشیعه، ج ۱۰، ص ۵۰۵

آغاز «خیمه هنر» با مصطفی راغب

اولین روز از برگزاری ویژه‌برنامه «خیمه هنر» در حالی از روز جمعه ششم تیرماه در پهنه رودکی آغاز می‌شود که مصطفی راغب، خواننده موسیقی پاپ برنامه متفاوتی را در این چهارچوب اجرا کرد. ویژه‌برنامه «خیمه هنر» در قالب محفل عاشورایی هنرمندان حوزه‌های موسیقی، هنرهای نمایشی و هنرهای تجسمی از روز جمعه ششم تیرماه هم زمان با فرارسیدن ایام سوغواری شهادت امام حسین (ع) توسط معاونت امورهنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در پهنه فرهنگی هنری رودکی تهران آغاز شد. / **ایران**

بازگشت به سینما:

بازسازی پیوندهای اجتماعی

از مجموع روایت‌های سه مدیر سینما در سه شهر مختلف می‌توان یک جمع‌بندی کلان داشت: مخاطبان در پی یک تجربه فرهنگی صرف به سینما نیامده‌اند، بلکه این حضور، واکنشی جمعی برای بازسازی حس امنیت، همبستگی و زندگی بود. فقدان دیگر اشکال تجمع اجتماعی، ما نیاز داریم در چنین مقاطعی، برنامه‌ها و فیلم‌هایی پخش شود که حس امنیت، همبستگی و امید را تقویت کند.»

تجربه زیسته هم بودگی

رائد فریدزاده

معاون وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

و رئیس سازمان امور سینمایی و سمعی و بصری

سالن‌های سینما، از روزهای اول جنگ تحمیلی ۱۲ روزه، علی‌رغم مضایق و دشواری‌ها در نوبت نمایش گشوده بودند و در ادامه نیز، با مرتفع شدن محذویت‌ها و با حمایت سینماداران و صاحبان آثار، با نیم‌پها شدن قیمت بلیت، راه حضور علاقه‌مندان سینما در سالن‌ها هموارتر شد. تجربه جنگ و بحران در جهان، نشان داده که بر خلاف تصور عمومی، سالن‌های سینما جزو مکان‌های امن شهری به شمار می‌روند: تجربه خود ما نیز در هشت سال دفاع مقدس، این موضوع را به‌خوبی نشان می‌دهد. دورانی که نه تنها سالن‌ها به فعالیت خود ادامه می‌دادند، بلکه هنرمندان سینما زیربیماران و مشک‌باران شدید، برترین فیلم‌های تاریخ سینمای ایران را ساخته و به ثبت رساندند. زمانی که جشنواره‌های سینمایی با دل صفوف تکرارناشدنی برپا می‌شد تا به ذهن و فکر و قلب مردم، آرامش بخشد و نور امید را در دل مردمان روشن نگه دارد. این رخداد اخیر نیز شرایطی مشابه داشت. روزهای اول به دلیل حزن و غم موجود در جامعه به دلیل از دست دادن فرزندان رشید این مرز و بوم، اکران آثار کمدی به تعویق افتاد و پس از مدتی وقفه طی جلسات متعدد و با بهره‌گیری از نظرات جمعی صنف و فعالان این عرصه، از آنجا که همگان بر نقش سینما بر روحیه بخشی و امید آفرینی جامعه تأکید داشتند، تمامی آثار طبق روال معمول در چرخه نمایش قرار گرفتند و استقبال نسبی جالب توجه از آنها در بیشتر نقاط کشور، نشان داد که مسیر صواب‌یی گرفته شده است و میزان این استقبال نیز بر کارکرد اجتماعی سینما در اوضاع بحران صحه گذاشت که باید به شیوه‌ای درست مورد سنجش و تحلیل قرار گیرد. سینما، در همه حال، در خدمت مردم بوده است و تعطیلی آن (در روزهایی که روند پیش‌رو مبهم بود و به فضل الهی با رشادت و مقاومت ملت شریف و سربازان جان برکف وطن منجر به توقف تجاوز دشمن شد) می‌توانست تأثیر منفی زیادی بر جای بگذارد. حال آنکه در دل بحران تجربه زیسته‌ای با هم بودن و در کنار هم بودن و علی‌رغم تمامی دل‌نگرانی‌ها به شکل جمعی به تماشای اثری نشستن رقم خورد. این تجربه زیسته یگانه می‌تواند الگوی مناسبی برای هم بودگی اجتماعی و تقویت روحیه جمعی و امید بخشی و امید آفرینی را به مدیریت بحران ارائه دهد: تجربه‌ای معطوف به خود زندگی.

این امر بدون همراهی و همدلی جمعی میسر نمی‌شد. از همه دوستان خانه سینما بویژه هیأت مدیره محترم، صاحبان آثار و سینماداران عزیز، تمامی صنوف سینمایی و فعالان این عرصه و همچنین همکاران گرانقدرم در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان سینمایی سپاسگزارم که با همت و اراده جمعی، در تقویت سرمایه اجتماعی متحد و منسجم بودند و با احترام به مردم نجیب و مقاوم و مخاطبان بیش‌شمار سینمای ایران تجربه زیسته یگانه‌ای را محقق ساختند.

موجیم که آسودگی ما عدم ماست

ما زننده به آئیم که آرام نگیریم

رابطه ثبات و رونق

امیرحسین علم‌الهدی

گازتئاس فروش سینما

انتظار از رونق در زمان جنگ در هر فعلایی بی‌شک آدرس اشتباه است و طبیعی است که رابطه مستقیمی بین ثبات و رونق وجود دارد. در زمان جنگ ایران و عراق مهم‌ترین دلیل رونق سینماها عدم تنوع مدیوم‌های مختلف بخش تصویر بود و طبیعی است که در آن سال‌ها تنها مفر ارضای حس تصویری مخاطبان سینماها بوده است اما در عصر فرادینچیتال و جولان شبکه‌های اجتماعی انتظار رونق سینما در زمان جنگ کمی خوش خیالی است!

افزایش مخاطب در روز سه‌شنبه روز نیم‌پهای سینما آن هم در اولین روز آتش بس باعث خوشحالی بین ثبات و رونق وجود دارد. در زمان جنگ سینما بتواند فعالیت‌های عادی خود را همانند قبل از جنگ بازیابی کند اما نمی‌توان کتمان کرد که به مدت مشابه سال گذشته از اول فروردین سال ۱۴۰۲ که سینماها میزبان ۹ میلیون مخاطب بلیت بوده است هم اکنون در سال ۱۴۰۴ در همین مدت به ۶ میلیون مخاطب رسیده‌ایم و کاهش ۱۰ میلیون نفری نسبت به سال گذشته (۲۴ میلیون مخاطب بلیت) تا پایان سال خواهد داشت و اگر متولیان سینما چه دولتی و چه صنفی راهکارهایی را بچیز «نیم پها» کردن سینماها پیدا نکنند امسال سال عقبگرد سینما به نسبت ۲ سال بعد کرونا خواهد بود.

اما جنگ، هرچند واقعی و پرخطر، حس همبستگی، مقاومت و نیاز به حضور جمعی را تقویت می‌کند.

در چنین شرایطی، سینما نه تنها «پناه» بلکه نوعی اعلام حیات فرهنگی بود